

pov.

POINT OF VIEW INTERNATIONAL

Anmeldelse: Abernes planet: Opgøret

Udgivet 21/07/2017 — af Karen Hammer

Karen Hammer fortæller om kultfilmene *Abernes Planet*, fra Franklin J. Schaffners første film i 1968 frem til *Abernes Planet: Opgøret*, der lige haft premiere, og hun er vildt betaget. "Det her er abernes film; alt fortælles ud fra deres *point of view*."

Abernes planet: Opgøret fortsætter, hvor *Abernes planet: Oprindelsen* fra 2011 og *Abernes planet: Revolutionen* fra 2014 slap.

Disse sidste tre film er forløbere for Franklin J. Schaffners *Abernes Planet* fra 1968 efter Pierre Boulles epokegørende bog af samme navn. Filmen med flotte Charlton Heston som piloten, der er fløjet vild i rummet, og lander engang i fremtiden på en ørkenklode, blev en enorm succes. Den måtte selvfølgelig følges op af endnu tre absolut svagere film, før markedet for en tid var dækket.

Abernes Planet: Oprindelsen

Første film i den nye trilogi, *Oprindelsen*, var instrueret af Rupert Wyatt, og beretter om indfangningen af vilde chimpanser i Congo, og forsøgsarbejdet med dyrene på et forskningsinstitut nær San Francisco.

En ung forsker redder babyaben Caesar, da moderen dør, og opdrætter den lille som en slags søn hjemme, samtidigt med at han via forsøg med Caesar forsøger at finde en kur mod Alzheimer. Da teenageren Caesar bliver sværere at styre, anbringes han på forskningsinstitutionen, hvor han træffer andre menneskeaber, som Maurice, en kæmpestor orangutang, som er samlet ind fra et cirkus, og den vanvittigt aggressive, uhyggelige gorilla Koba, der terroriserer alle. Inden da har Caesar i en befriende smuk sekvens været ude i skovene på den anden side af den smukke røde bro og fundet lykken ved at springe rundt i de kæmpestore høje træer.

“

Aberne får helt ufortjent skylden, men Caesar redder sin flok ved at føre dem langt ind i de store skove til et bedre og friere liv

Koba bruges ofte som "forsøgsperson, mens Caesar spares på grund af sit nære venskab med sin "forskerfar". Urolighederne i deres store bur kulminerer med Caesars flugt op over tagene og hans første talte ord: "No!". Den nye kur mod Alzheimer skaber en dødelig virus, og millioner af mennesker dør. Aberne får helt ufortjent skylden, men Caesar redder sin flok ved at føre dem langt ind i de store skove til et bedre og friere liv.

Abernes Planet: Oprindelsen trailer

Abernes Planet: Revolutionen

I den følgende film, *Abernes Planet: Revolutionen*, var instruktionen overtaget af Matt Reeves, der tidligere havde gjort sig positivt bemærket med filmene *Cloverfield* (2008) og den charmerende vampyrfilm *Let Me In* (2010), en genindspilning af den svenske *Lad den rette komme ind*.

Caesar og hans store flok har nu levet i harmoni i 15 år ude i skovene, medens mennesket på det nærmeste er uddødt. Caesar har stiftet familie og har to sønner, Rocket og nyfødte Cornelius. Maurice har oprettet en skole for de mange små, så de kan lære at læse!? En lille gruppe mennesker lever endnu i byen; de har problemer med at skaffe energi og ønsker at genstarte en kraftstation ude i skoven.

Menneskene trænger ind i abernes revir. I en smuk sekvens ser vi Rocket og hans jævnaldrende ven fiske ved floden; de pjatter og sludrer, mens de med deres fangst går hjemad, og der sker katastrofen: Et menneske står pludselig foran dem på stien. De stivner og stirrer, mens han skrækslagen straks skyder og dræber den ene af drengene! Lejren er i vildt oprør. Flere mennesker i jeeps indfanges. Koba ønsker dem straks dræbt; Caesar lytter til deres problemer og giver dem et par dage til at genstarte kraftstationen. "*We are not savages*". De tåbelige hjerneblæste teknikere er så lammede af skræk for aber, at de snart atter skyder efter dem – og så må Caesar smide dem ud. "*Apes together strong*."

Abernes Planet: Revolutionen - Dansk trailer

Menneskene ind i byen har atter fået lys og varme, men vil ikke acceptere, at aberne, der jo bare er dyr, skal bestemme. Krigen starter, da Koba finder ud af, at byen er sprængfyldt med våben, og klovner sig til at komme på tæt hold af et par fortrukne vagter. En ung ingeniør prøver at mægle, da den øverstbefalende militære leder insisterer på, at dræbe alle aberne nu! For at redde civilisationen!

Den følgende sidste tredjedel af filmen er et stort ildhav, hvor Caesar sættes ud af spillet, og Koba tager magten. Ved at fortælle alle, at menneskene har dræbt Caesar, slipper han vanviddet løs, og menneskene har ikke en chance.

“

“Caesar loves humans more than apes – more than his sons!” Og selvom moralen i abesamfundet siger, at “apes don’t kill apes”, så beslutter Caesar, at tabe Koba fra et meget højt stillads med ordene: “You are not ape”

Den venligtsindede ingeniør finder den bevidstløse Caesar og redder ham ind i den gamle villa, hvor Caesar boede som lille. Her genfinder han en del af sin lykkelige barndom via en lille video af ham og hans “far”. Rocket og venner hjælper ham videre og befrier Maurice og andre positive aber, der af Koba er blevet sat i bur, fordi de holder med Caesar.

I det endelige meget voldsomme opgør mellem de to store aber, hånes Caesar af Koba via tegnsprog: “*Caesar loves humans more than apes – more than his sons!*” Og selvom moralen i abesamfundet siger, at “*apes don’t kill apes*”, så beslutter Caesar, at tabe Koba fra et meget højt stillads med ordene: “*You are not ape*”.

De resterende mennesker slippes fri. Caesar med familie og flok drager i triumf hjem til deres skov, velvidende at andre USA-soldater vil komme til for at udrydde dem.

Abernes Planet: Opgøret

Trilogiens sidste del, *Abernes Planet: Opgøret*, har lige haft premiere, og jeg er vildt betaget. Det her er abernes film; alt fortælles ud fra deres *point of view*.

Menneskene har via klimakriser og masseudryddelser af dyr og planter og videnskabelig manipulering næsten udryddet sig selv. Den dødelige virus er muteret: Nu dør menneskene ikke mere af den. De mister bare intelligensen og stemmen og raver forvildede rundt som primitive dyr. Aberne har levet to år i fred i deres store velforsvarede samfund. Rockets vens mor Lame har startet en børnehave, og der er rigeligt med fisk i floden og mad i skoven.

Filmen starter med et nærbillede af en soldaterhjelme. “*Monkey Killer*” er der med hvidt malet på den. I fugleperspektiv ser vi mange soldater mave sig frem gennem skovbunden op ad bakken mod bevæbnede abevagter til hest. En kæmpe gorillahånd lægger sig på kommandantens skulder og peger op mod aberne. Det går op for tilskuere, at en abe er ikke bare en abe, for mere end 10 af Kobas venner er blevet forrædere og hjælper nu menneskene mod deres egne. De er store og stærke og kan bære meget ammunition. Men de ringegætes af menneskene, der omtaler dem som “æslar”.

Abernes Planet: Opgøret | Officiel Trailer #1 | Dan...

Efter et heftigt blodbad må de sidste soldater overgive sig; de kan ikke klare sig mod mange ridende spydkastende abesoldater.

I en flot køresekvens føres vi ind gennem porten til samfundets kerne. Alle aberne viger ærbødigt til side, for det er Caesars subjektive shot, vi ser. Han møder de fire overlevende soldater. Kommandanten Preacher fortæller Caesar, at de har ledt efter ham i to år, medens en anden hysterisk skriger: *"They are going to slaughter us! They are animals!"* Med stor værdighed udtaler Caesar: *"I did not start this war. My friend did, but I killed him. I only protect apes."* På trods af, at man har et tab på 63 døde, viser han de overlevende nåde og sender dem tilbage til Obersten med beskeden: *"Let us have the forrest, and the killing will end"*. Uden at vide at Obersten kort inden har givet Preacher beskeden: *"Kill as many as possible"*.

En stor hvid gorilla, Winter, bliver sat til at vogte *"æslet"*, men lader sig besnakke/bestikke. Her bemærker jeg, at det kun er gorillaerne, der svigter flokken og aner en svag racisme i historien. Ædlest af alle er vidunderlige, empatiske Maurice, der nu og da finder det nødvendigt at give sin ven Caesar gode vejledende råd.

Samme nat trænger Obersten ind i lejren og myrder Caesars kone og sønnen Rocket. Begeistret råber han: "Opgaven fuldført. King Kong er død!" inden han flygter ved at svæve ned over floden i et udsædelt reb.

Aberne bryder op

Filmen ændrer nu karakter. Den bliver til en *road movie*, for stammen må bryde op og søge ud af den frodige skov, op mod nord gennem forblæste og kolde snedækkede bjerge for at nå frem til en fjern ørken, hvor menneskene aldrig vil kunne finde dem.

Vi har lært chimpanselederen Caesar at kende som en empatisk og pacifistisk person med en stærk familiefølelse. Nu ser vi ham fortvivlet og opfyldt af et så dybt had til Obersten, at han ikke kan fungere som før, selvom han er bange for at komme til at ligne Koba, der aldrig kunne glemme, alt det onde menneskene havde gjort mod ham.

Han overlader letsindigt ledelsen af flokken til andre og drager afsted til hest kun fulgt af Maurice, gorillaen Luca og en stor navnløs chimpanse, der senere kommer til at spille en væsentlig rolle for stammens overlevelse. Ud for at hævne sine døde.

Den dystre stemning i resten af filmen piftes dog heldigvis op undervejs ved mødet med den lille stumme pige Nova – som de samler op, efter i selvforsvar at have dræbt hendes far – og den forfjamskede bononoabe "Dum Abe", som er stukket af fra Portlands Zoologiske have og længe har levet alene under et skisportssted. Han forstår ikke det tegnsprog, som alle de andre "taler", og som Nova hurtigt tilegner sig; han har lært sig engelsk ved at lytte til gæsterne i zoo, og tror hans navn er "Dum Abe".

Oberstens blodige spor

Som den rejsende gruppe fra *Lord of the Rings* drager de videre gennem bjergene i Oberstens blodige spor. For han nøjes ikke med bare at dræbe aber, han dræber også alle de syge, imbecile mennesker, og alle, der sætter sig op mod hans befalinger. For han

kæmper for menneskehedens overlevelse. Han ved, at der kun er plads til én civilisation: *"You are stronger than us and smart as Hell. I know we created you, but I will bring an end to your kind. This is holy war"*.

Da Caesar endelig møder Obersten står han i lænker efter at have erfaret, at hele hans flok nu er fanget og slaver for Obersten, der skal bruge en høj stenmur for at beskytte sin garnison mod USA's militær, der ikke sympatiserer med hans rædselsregime. Obersten, fremragende spillet af Woody Harrelson, er henrykt ved endelig at have fanget ham, og belærer Caesar om naturens orden, hvor den stærkeste altid overlever på bekostning af alt andet. Han er bevidst om, at de fleste af de overlevende mennesker er ved at forvandle sig til stumme, primitive mennesker på et sågar lavere plan end abernes, før de begyndte at udvikle sig. Evolutionen er vendt på hovedet. Her er ikke plads til tilgivelse. Nej, udryddelse af modstanderen er den eneste vej frem.

“

Jeg vidste det, før jeg så denne film: Jeg holder med aberne, og det er nemt, for i Abernes Planet: Opgøret er menneskene næsten alle skurke, og aberne de fredelige og empatiske helte, som vi kommer til at føle stærkt for

Jeg tænker med bekymring på verden af i dag, hvor vi i vores jagt på magt og mammon har smadret klimaet, og udryddet en større del af verdens dyr. Jeg ser her aberne som Jordklodens håb, og os som deres ødelæggere. Vi har gennem årtusinder knust andre folkeslag i jagt på fremskridt og velstand, og vores krigsliderlighed har ødelagt både mennesker, natur og miljø; indianerforfølgelser, slavetransporter, Vietnams skove m.m.m.

Jeg besøgte i 1999 Sumatras vilde orangutanger – de hang oppe i træerne og smed kæppe efter mig. Jeg blev forelsket for livet. Det er en forbrydelse at sætte disse elskelige dyr i bure. Men det bliver nok snart den eneste vej for dem at overleve på, nu hvor grådighed og olieplanteplantager har overtaget alle deres skove. Jeg vidste det, før jeg så denne film: Jeg holder med aberne, og det er nemt, for i Abernes Planet: Opgøret er menneskene næsten alle skurke, og aberne de fredelige og empatiske helte, som vi kommer til at føle stærkt for.

Almost human

Obersten ser begejstret ind i Caesars øjne: *"My good. Look at your eyes. They are almost human!"* Takket være den imponerende digitale teknik, der har vakt aberne til live, har vi tilskuere for længst accepteret dem som troværdige. De er vores elskelige venner; skuespilleren Andy Serkis, der spiller Caesar, er en utrolig dygtig *motion capture*-skuespiller. Hans nuancerede mimik og udtryksfulde øjne er lige så overbevisende som hos en rigtig

skuespiller, og Karin Konoval, der spiller Maurice, fremstår som et af de smukkeste væsener, jeg har mødt på film.

Obersten er en led og selvoptaget sadist, der kommanderer rundt med sine mange ophidsede soldater til højtalere med militærmusik som *The Star-Spangled Banner*, og lytter til *Hey Joe* af Jimmie Hendrix, når han rager sig skallet, så han i den grad minder om Marlon Brandos gale Oberst Kurtz i Francis Ford Coppolas antikrigsfilm *Dommedag nu*.

Han prædiker for sine mænd: *"There are times when it is necessary to abandon humanity, in order to save Humanity"*. Obersten ser sig selv som en slags Messias, og har i sin mission som menneskehedens frelser ofret sin eneste søn, fordi denne som smittet med den nye sygdom ikke længere var værdig til at leve: *"He looked at me with love in his eyes, but I pulled the trigger."*

Caesar har tårer i øjnene, da han hører Obersten fortælle, for han er menneskelig, mens Obersten kæmper for en sag og bebrejder Caesar, at han er alt for følelsesfuld. *"You take all too personal"*.

Det er fascinerende at følge de to så forskellige karakterers møder, men det er barske sager, og Caesar må gå umenneskelige prøvelser igennem, før han ved lille Novas hjælp kan tage sig sammen til at rejse sig og kæmpe for sit folks overlevelse.

Cirklen sluttet

Held og snedighed og loyale sympatier klarer mange af abernes prøvelser, men til sidst må naturen træde til, så verden kan blive rensat for ondskab, og jorden kan ligge uskyldshvid foran vores overlevende helte. Som en anden Moses kan Caesar føre sit folk gennem ørkenen til en stor frodig dal, hvor han siddende under et vindslidt træ kan glæde sig over at se lille Cornelius lege med sin abeveninde Nova.

"Home! Don't worry, Maurice. This is home, whether I am here or not" bliver hans sidste ord, og den hidtil stumme Maurice trøster ham talende: *"Your son will know one day, who you were, and what you did for apes."* Man kan ikke ønske sig en smukkere slutning end nærbilledet af Maurices smukke øjne.

Matt Reeves har moret sig med referencer til andre film, og jeg hoppede i stolen, da en maskingeværsskytte rasende råbte til sit trofaste æsel, *"Take your stinking paws off me, you dirty monkey!"*, og derved fik æslet på et blitzsekund til at skifte side og redde Caesars liv. Netop disse ord var de første, som den havarerede pilot Charlton Heston udtalte i 1968-filmen *Abernes Planet*.

I en verden, hvor menneskene var stumme, og kun aberne kunne tale. I den film hedder den smukke stumme kvinde Nova, og den positive og hjælpende videnskabsmand Cornelius! Måske skal der bare gå 15-20 år, før aberne har glemt, at mennesker engang kunne tale, og lille Nova er gammel nok til at blive pilotens kæreste, så cirklen sluttet?

Abernes Planet: Opgøret er en betagende og stærk film, som fortjener fem stjerner.

Premiere: 13.07.2017

Originaltitel: *War for the Planet of The Apes*

Genre: Action, science fiction

Spilletid: 2 timer 20 minutter

Copyright: 20th Century Fox

Fotos: 20th Century Fox

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del os gerne med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden via PayPal under 'Hold POV.International i live' eller via din netbank. Vores kontonummer er: 3409 12107307. Du kan også donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi udkommer uden annoncer og modtager ikke mediestøtte.

Karen Hammer

Født 1938. Cand.mag.art. i Zoologi, Botanik, Geologi, Geografi og Filmhistorie fra Københavns Universitet. Kulturredaktør og formand for Radio Vesterbro gennem 30 år. Forfatter, filmjournalist, kunstanmelder, eventyrer. Karen Hammer har rejst i 100 lande, dog kun i 25 i Afrika. Skriver om *African Cinema*. Researcher for tiden i Elfenbenskysten og Burkina Faso. Overlever på pension fra forskellige gymnasieskoler.

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

F Ø L G O S

Synes godt om

Del

46 tusind personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Follow @pointofviewint

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

POV er en uafhængig platform for oplysning, debat og kritik. Vi modtager ikke mediestøtte, bruger ikke reklamer og har ikke nogen betalingsmur.

Alle tekster på POV er gratis tilgængelige ud fra en overbevisning om behovet for kvalitet, videndeling og perspektivering i en tid præget af fake news og jagten på klik. Vi vil gerne kunne læses af alle - også dem, der ikke har mulighed for at betale.

Hvis du nyder at læse os, kan du støtte ved at abonnere, støtte os med et enkelt beløb eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse.

Sådan kan du støtte os:

MobilePay

40 12 19 68

Bankoverførsel

Reg. nr. 3409 Kontonr. 12107307

PayPal

Herunder kan du melde dig ind hos os via Paypal, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay, men den mulighed kommer snart.

Donations-niveau

Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Abonner

Q U I C K P O V

23/07/2017

Hjertescenens Kvinder – Major Tom – Sarah Ørbæk

16/07/2017

Hvordan logger man af det der Facebook?

15/07/2017

Kommentar: Nej tak til hyggeracisme – det har intet med politisk korrekthed at gøre

27/06/2017

Suck it up, Buttercups

16/06/2017

POV's Dansk Vestindien-kalender – juni-august 2017

N P R O V E R S K R I F T E R

- Palestinians Cheer Israel's Removal Of Security Measures At Historic Mosque
- Mon Dieu! Burgundy Snails Aren't French Anymore
- From Skyhook To STEM: Kareem Abdul Jabbar Brings The Science
- 5 Unanswered Questions About Trump's 'Ban' On Transgender Troops
- States Have Already Tried Versions Of 'Skinny Repeal.' It Didn't Go Well

B B C O V E R S K R I F T E R

- Swedish PM Lofven drops two ministers over IT crisis
- England v South Africa: Jennings out for a duck
- Missing Florida woman found after she bottled her scent
- Israel removes Jerusalem flashpoint security apparatus
- Madonna accepts damages over 'invasion of privacy'

◀ FOREGÅENDE

Henover asfalten

NÆSTE ▶

**Politikens slappe
magtkritik duer ikke –
vi har brug for en saglig
videnskabskritik**

S E N E S T E I N D L Æ G F R A